

Ing. Ľubomír Tóth, Sídlisko lúčna 818/ 25, Vranov nad Topľou

**NÁVRH KONCEPCIE ROZVOJA STREDNEJ ODBORNEJ
ŠKOLY, A. DUBČEKA 963/2 VO VRANOVE NAD TOPLĽOU**

Návrh koncepcie rozvoja Strednej odbornej školy, A. Dubčeka 963/2 vo Vranove nad Topľou

A. Význam a úlohy SOŠ v regióne Vranov nad Topľou

Stredná odborná škola na ulici A. Dubčeka vo Vranove nad Topľou vznikla 1. 9. 2008 rozhodnutím Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja z predchádzajúceho samostatného právneho subjektu, ktorým bola Združená stredná škola vo Vranove nad Topľou.

Stredná odborná škola má vo svojej sieti učebné i študijné odbory. Učebné odbory sú zamerané na remeselnú prípravu, obchod a zabezpečovanie služieb. Na tieto odbory nadväzuje nadstavbové štúdium, umožňujúce získať najlepším žiakom úplné stredné odborné vzdelanie.

Spektrum študijných odborov tvoria odbory pripravujúce študentov na výkon riadiacich funkcií na strednom stupni riadenia v obchode, službách i v umeleckej sfére.

Veľmi dôležitou je skutočnosť, že tieto odbory nie sú duplicitné – nemá ich vo svojej štruktúre odborov žiadna stredná škola v okrese Vranov nad Topľou.

Od začiatku školského roka 2015 – 2016 SOŠ zabezpečuje výchovnovzdelávací proces pre 369 študentov, pripravujúcich sa na svoje budúce povolanie v štyroch učebných, piatich študijných a dvoch odboroch nadstavbového štúdia. Pedagogickú činnosť a materiálno – technický servis zabezpečuje 63 zamestnancov a 5 zamestnancov v podnikateľskej činnosti.

Aj napriek rozmanitosti študijných a učebných odborov sa vedeniu školy darí zabezpečovať veľmi dobrú úroveň materiálno – technického zabezpečenia. Riadiaci proces a spolupráca úsekov teoretického a praktického vyučovania a úseku technicko – ekonomických činností je kontinuálna, bez väčších problémov.

Pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania škola úzko spolupracuje s podnikateľskou sférou v okrese Vranov nad Topľou. Aj keď táto nie je veľmi ekonomicky silná, ani početná, darí sa škole umiestňovať žiakov na praktickú odbornú prípravu u podnikateľských subjektov pôsobiacich v obchode a službách.

Výchova a vzdelávanie v jednotlivých učebných a študijných odboroch sa uskutočňuje v súlade so schválenými školskými vzdelávacími programami, ktoré reagujú na miestne a regionálne potreby v odbornej oblasti. Všetky školské vzdelávacie programy boli schválené príslušnými stavovskými organizáciami.

Od začiatku deväťdesiatych rokov škola zabezpečuje služby pre verejnosť, od 1. 1. 2006 je podnikateľským subjektom a platcom DPH v týchto oblastiach podnikania: pohostinská činnosť, výroba cukrárskych a pekárskych výrobkov, kozmetické služby, holičstvo a kaderníctvo a maloobchodná činnosť v rozsahu voľných činností.

Zariadenia praktického vyučovania – kadernický a kozmetický salón, spoločenské zariadenie Oáza, cukrárska výroba i školský bufet si získali stály okruh zákazníkov a prispievajú k dobrému hospodárskemu výsledku školy. Finančné prostriedky získané touto činnosťou boli a sú použité na rozvoj materiálneho a technického zabezpečenia výchovnovzdelávacieho procesu v SOŠ.

SOŠ spolupracuje aj s ostatnými strednými školami v okrese Vranov nad Topľou pri zabezpečovaní regionálnych súťaží a olympiád, či pri organizovaní ďalších školských aktivít. Profesionálny záber je vzhľadom na rôznorodosť odborov v SOŠ značne široký, vyžaduje neustálu spoluprácu úsekov vo vnútri školy i dobrú spoluprácu s orgánmi zriaďovateľa

a regionálnou i miestnou samosprávou a miestnou štátnou správou. Pri určení koncepcie rozvoja školy do budúcnosti je potrebné poznať jej silné i slabé stránky.

Silné stránky Strednej odbornej školy na Ulici A. Dubčeka:

Vonkajšie vzťahy:

- **dlhodobá tradícia** stredoškolského odborného vzdelávania zabezpečená právnymi predchodcami školy, ktorými boli Združená stredná škola, Stredné odborné učilište a Stredná priemyselná škola odevná vo Vranove nad Topľou,
- **jediná stredná odborná škola v regióne Vranova**, ktorá má vo svojej pôsobnosti učebné a študijné odbory v oblasti obchodu, umenia, odevníctva a spoločného stravovania,
- **jediná stredná odborná škola v regióne Vranova**, ktorá bola úspešná v rámci ROP 1.1 Infraštruktúra vzdelávania, v rámci ktorého bola zabezpečená komplexná rekonštrukcia budov v areáli na Ulici Janka Kráľa a komplexné dobudovanie odborných učební,
- **výhodná strategická poloha školy v centre mesta**, v blízkosti školy sídlia orgány miestnej samosprávy a štátnej správy a ďalšie stredné školy,
- **dobrá spolupráca s podnikateľskými subjektami v regióne**, k najväčším patria obchodné reťazce Tesco, Jednota Coop a Billa.

Riadiaca činnosť:

- **vysoké pracovné nasadenie** všetkých vedúcich zamestnancov,
- **dlhodobo jasné zámery** v stratégii napredovania pracovísk praktického vyučovania,
- **trvalý záujem žiakov a ich zákonných zástupcov** o odbory kaderník, kuchár, hostinský, propagačná grafika a obchodný pracovník,
- **funkčné poradné orgány** na škole,
- **členstvo školy v stavovských organizáciách** – Cech cukrárov a pekárov Slovenska, Slovenská barmanská asociácia, Spoločnosť kaderničok a vizážistiek Slovenska.

Personálna oblasť:

- **stabilizovaný kolektív zamestnancov s vysokým stupňom kvalifikácie**, s perspektívou ďalšieho rozvoja,
- **permanentný záujem zamestnancov** o všetky formy ďalšieho vzdelávania,
- **vysoká počítačová gramotnosť** všetkých pedagogických i zamestnancov,
- **veľmi dobré pracovné podmienky** pre výkon pracovných činností všetkých zamestnancov.

Výchovnovzdelávací proces:

- **pomerné zastúpenie chlapcov a dievčat na škole**,
- **vysoká intenzita** zabezpečenia odborného výcviku žiakov formou produktívnej i podnikateľskej činnosti žiakov,
- **výborné výsledky** dosiahnuté na regionálnych a celoslovenských súťažiach v odboroch propagačná grafika, obchodný pracovník, cvičná firma, kaderník,

kozmetik, stredoškolská odborná činnosť, prednes poézie a prózy, olympiáda z anglického jazyka, jazykový kvet, barmanské súťaže,

- **úspešnosť v projektoch a grantových programoch MŠVV a Š SR,**
- **bohatá záujmová činnosť** – vysoká zainteresovanosť žiakov do záujmového vzdelávania, aktivity aj mimo vzdelávacích poukazov,
- **netradičné formy vyučovania** – simulácia obchodnej činnosti prostredníctvom aktívnych cvičných firiem, tvorba školského časopisu Dubkáčik,

Materiálno – technické zabezpečenie a ekonomika školy:

- **každoročné investície** z vlastných, či iných zdrojov na technický rozvoj a údržbu budov školy,
- **pravidelné investície** do výpočtovej techniky a zariadenia pracovísk praktického vyučovania,
- **vybudovanie nových učební** výpočtovej techniky, jazykového a grafického laboratória, odborných učební pre praktické vyučovanie,
- **finančná spoluúčasť** rodičovskej rady na dohodnutých programoch,
- **priebežné zabezpečovanie** odbornej literatúry a odborných časopisov pre všetky študijné a učebné odbory,
- **úspešnosť** v projekte ROP 1.1. Infraštruktúra vzdelávania

Slabé stránky Strednej odbornej školy na Ulici A. Dubčeka:

Vonkajšie vzťahy:

- **nepravidelná informovanosť verejnosti** o všetkých službách poskytovaných školou,
- **nedostatočná propagácia** študijných a učebných odborov na verejnosti,
- **nedostatočná propagácia úspechov školy.**
- **nezáujem domácich firiem** o duálne vzdelávanie

Riadiaca činnosť:

- **rôznorodosť študijných a učebných odborov neumožňuje** prijímať rovnaké opatrenia na hodnotenia výchovnovzdelávacieho procesu a na zabezpečenie prevádzky pracovísk PV, či hodnotenie ich efektívnosti,
- **nie je využívaná kapacita** stravovacieho zariadenia zo strany žiakov i zamestnancov školy,
- **neustále sa znižuje záujem** žiakov a ich zákonných zástupcov o študijný odbor kozmetik
- **dlhodobý nezáujem žiakov** o odbory odevného zamerania, nevyužívanie materiálo-technických kapacít školy
- **celkovo nižší záujem žiakov o odbory SOŠ** z dôvodu regulácie počtu tried zriaďovateľom

Výchovnovzdelávací proces:

- **neustále sa zvyšuje** počet neprosievajúcich žiakov,
- **neustále sa zvyšuje** počet žiakov s výchovnými problémami,
- **neprimerane stúpa** počet záškolákov,
- **zvyšuje sa počet žiakov** zo sociálne odkázaných rodín, ktorí si nezabezpečujú potrebné pomôcky pre ich cenovú nedostupnosť,
- **zhoršuje sa** spolupráca s rodičmi čoraz väčšieho počtu žiakov, rastie počet rodín, ktoré neprejavujú žiadny záujem o výchovnovzdelávacie výsledky svojich detí,
- **znižuje sa vedomostná úroveň** žiakov, ich vedomosti nezodpovedajú známkam zo ZŠ,
- **vedomé poškodzovanie a ničenie** majetku školy niektorými žiakmi.

Materiálno – technické zabezpečenie a ekonomika školy:

- **rôznorodosť učebných a študijných odborov** kladie vysoké nároky na zabezpečenie výchovnovzdelávacieho procesu,
- **neustále zvyšovanie cien vstupov** – energií a vody, potravín, spotrebného materiálu ap. zvyšuje finančnú náročnosť na zabezpečenie výchovnovzdelávacieho procesu a služieb pre verejnosť,
- **nedostatok žiakov** v študijných odboroch kuchár a čašník komplikuje prevádzku školských zariadení spoločného stravovania

B. Návrh koncepcie rozvoja Strednej odbornej školy, A. Dubčeka vo Vranove nad Topľou

Návrh koncepcie rozvoja SOŠ vychádza z dlhoročného poznania vnútorného potenciálu školy, ktorý sa efektívnym riadením môže naďalej rozvíjať a približovať k požadovaným výstupom. Opiera sa aj o známe skutočnosti existujúce v regióne Prešovského samosprávneho kraja:

- regionálne školstvo nedostatočne reaguje na potreby trhu práce,
- regionálne školstvo zaznamenáva pokles žiakov, tento sa prejavuje hlavne u stredných odborných škôl,
- podľa ukazovateľov hospodárskeho a sociálneho rozvoja patrí PSK k slabým regiónom,
- školy samostatne reagujú na podnety veľmi pomaly, opatrne reagujú na experimenty, nedostatočne využívajú tvorivý potenciál mladých ľudí v žiackom i pedagogickom kolektíve,
- ekonomické zabezpečenie stredných škôl sa opiera predovšetkým o finančné prostriedky verejných rozpočtov, málo sa využívajú mimorozpočtové zdroje,
- pretrváva spoločenské nedocenenie učiteľského povolania.

Koncepcia rozvoja Strednej odbornej školy, A. Dubčeka 963/2 rieši :

1. Priestorové vybavenie školy
  2. Materiálne a technické vybavenie školy
  3. Personálne zabezpečenie školy
  4. Riadenie výchovnovzdelávacieho procesu
-

B. 1 Priestorové vybavenie školy

Východiskový stav

Priestorové vybavenie školy začalo naberať nové kontúry začiatkom deväťdesiatych rokov, keď sa vtedajšie učilište presťahovalo zo svojho sídla v závode Slovenka do terajšej budovy na Ulici A. Dubčeka. Výmenou priestorov so závodom Slovenka získala vtedajšia škola areál na ulici Janka Kráľa. V ňom boli vybudované krajčírskoe dielne, učebne teoretického vyučovania a malá školská jedáleň.

V ďalších rokoch rekonštrukciou priestorov, prístavbou a vybudovaním podkrovných priestorov vznikli spoločenské zariadenia Oáza, cukrárska výrobná, kadernický salón a predajňa textilu a odevov. V budove sídla školy boli zrekonštruované triedy, šatňové priestory, sociálne zariadenia a pribudovaná telocvičňa s posilňovňou.

V rokoch 2003-2005 boli vybudované podkrovné priestory na budove krajčírskych dielní, kde vznikli štyri učebne pre vyučovanie umeleckých odborov odevný dizajn a propagačná grafika, kabinety a šatňové priestory a v bývalých dvoch krajčírskych dielňach bol vybudovaný kozmetický salón s odbornou učebňou a odborná učebňa pre odbor hostinský. V tejto budove bola vybudovaná nová kotolňa.

Permanentný proces rekonštrukcií pokračoval aj v rokoch 2006 – 2010, keď v roku 2006 bola zrekonštruovaná telocvičňa – výmena podlahovej a strešnej krytiny, svietidiel a oprava fasády. V roku 2007 sa uskutočnila oprava podláh, maliarske a natieračské práce a rekonštrukcia kotolne v budove na Ulici Janka Kráľa, v roku 2008 bola zabezpečená výmena okien a oprava fasády v budove na Ulici A. Dubčeka a v roku 2010 oprava krovu a strechy na tej istej budove. Uvedené činnosti si vyžiadali finančné náklady vo výške takmer 554 000 euro. Jednalo sa o bežné a kapitálové výdavky zo strany zriaďovateľa. Vlastné prostriedky boli použité na zariadenie týchto priestorov.

Dôležitým medzníkom vo vývoji školy je rok 2009 – 2010, kedy sa v areáli na Ulici Janka Kráľa realizoval projekt v rámci ROP 1.1. Infraštruktúra vzdelávania. Z projektu v úhrnej hodnote viac ako jeden milión euro boli hradené : kompletná výmena okien na všetkých troch budovách, zateplenie týchto budov a obnova fasády, vnútorné rekonštrukčné práce, vymalovanie tried a chodieb, výmena dverí, podlahových krytín, vybavenie kotolní, výmena elektrických a zapojenie optických rozvodov atď.

Koncepčné riešenie

Projektová kapacita účelových priestorov školy je pri počte 369 študentov využitá na takmer 63 percent a ďalšie extenzívne rozširovanie jej priestorov nie je reálne ani účelné, vzhľadom na doposiaľ klesajúcu populáciu žiakov a reálne nižšie počty žiakov končiacich ZŠ. V tomto smere je potrebné zabezpečiť:

- výmenu podlahy, rekonštrukciu osvetlenia a zateplenie budovy telocvične,
- bezbariérový vstup do budovy na Ulici A. Dubčeka,
- novú vstupnú bránu v areáli na Ulici Janka Kráľa
- uvedené aktivity riešiť použitím vlastných zdrojov, príspevkom zriaďovateľa a získanými mimorozpočtovými zdrojmi.

B. 2 Materiálne a technické vybavenie školy

Východiskový stav

V priebehu rokov 2010 – 2016 škola investovala do informačno – komunikačných technológií, keď sme obnovili výpočtovú techniku do všetkých učebni výpočtovej techniky, priebežne sme dopĺňali a vynovovali inventár a pracovné pomôcky vo všetkých pracoviskách praktického vyučovania. Škola z vlastných zdrojov priebežne zabezpečovala aj školský nábytok, potrebné učebné pomôcky a cvičný materiál pre potreby teoretického i praktického vyučovania.

Koncepčné riešenie:

- zabezpečiť priebežné dopĺňanie učebných pomôcok, knižného fondu, odborných časopisov pre potreby teoretického i praktického vyučovania,
- zabezpečiť priebežné dopĺňanie inventáru pre pracoviská praktického vyučovania,
- zabezpečiť širšie využívanie učebni výpočtovej techniky aj na vyučovanie iných predmetov.

B. 3 Personálne zabezpečenie školy

Východiskový stav

V školskom roku 2015 – 2016 pracuje v škole 63 zamestnancov, z toho 47 pedagogických a 16 nepedagogických, 5 zamestnancov je na úseku podnikateľskej činnosti. Kvalifikovanosť zamestnancov je stopercentná. V súlade so štruktúrou kariérových stupňov a kariérových pozícií je na úseku teoretického vyučovania 10 učiteľov s druhou atestáciou, 13 učiteľov s prvou atestáciou a 9 učiteľov na stupni samostatný pedagogický zamestnanec. Na úseku praktického vyučovania je zástupkyňa riaditeľa pre PV 2 majsterky odbornej výchovy na stupni druhej atestácie a 10 majstrov odbornej výchovy je na stupni samostatný pedagogický zamestnanec.

Osem majstrov odbornej výchovy nadobudlo vysokoškolské vzdelanie 2.stupňa magisterské, 12 majstrov odbornej výchovy dosiahlo vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa bakalárske.

V súlade so zákonom je na škole vypracovaný Plán kontinuálneho vzdelávania, ktorý zohľadňuje potreby školy a individuálne nároky zamestnancov na celoživotné vzdelávanie.

Nepedagogickí zamestnanci zabezpečujú všetky technické, administratívne a ekonomické náležitosti školy a remeselné činnosti.

V ostatných piatich rokoch muselo vedenie školy prijať aj nepopulárne opatrenia, keď v súvislosti so znižovaním počtu žiakov vo všetkých odboroch a celkovým poklesom populácie bolo nutné zrušiť pracovné miesta na všetkých úsekoch školy.

Koncepčné riešenie

- efektívnejšie prerozdeliť technicko – hospodárske činnosti medzi doterajších nepedagogických zamestnancov, nezvyšovať neúčelne ich počet,
- naďalej vytvárať na škole podmienky pre priebežné vzdelávanie učiteľov a majstrov odbornej výchovy plnením Plánu kontinuálneho vzdelávania tak, aby sa v minimálnej miere narušala plynulosť výchovnovzdelávacieho procesu,
- zabezpečiť efektívne delenie tried na skupiny na teoretickom i praktickom vyučovaní tak, aby zodpovedalo normatívnemu počtu pedagogických zamestnancov,
- pri príprave na vyučovanie a v procese priebežného vzdelávania využívať služby projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania, Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva a Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecnovzdelávacie predmety.

B. 4 Riadenie výchovnovzdelávacieho procesu

Na riadenie výchovnovzdelávacieho procesu okrem vyššie uvedených faktorov vplývajú aj ďalšie faktory, napr. úroveň medziľudských vzťahov v pracovnom kolektíve, vzťah školy k verejnosti, k zriaďovateľovi, k žiakom ap.

Moderná stredná škola nezabezpečuje len výchovu a vzdelávanie svojich žiakov, ale v súlade so súčasnými požiadavkami je školou otvorenou pre vzdelávanie dospelých, seniorov i žiakov iných škôl i pre záujmové vzdelávanie. Toto všetko kladie zvýšené nároky na financie i marketingové správanie sa školy, preto vedenie strednej školy musí vykonávať aj manažérske činnosti, čo v klasickom ponímaní úlohy školy neexistovalo.

V riadení súčasnej modernej strednej školy podstatnú úlohu zohráva :

1. Vzťah vedenia školy k zriaďovateľovi

Zriaďovateľ vydaním zriaďovacej listiny určuje obsah činnosti školy a podmienky, za ktorých je možné toto uskutočňovať. Zriaďovateľ v osobe Odboru školstva PSK vykonáva metodickú, poradenskú a kontrolnú činnosť. V týchto intenciách je potrebné:

- spolupracovať na organizovaní vzdelávacích i výchovných podujatí regionálneho charakteru,

- zúčastňovať sa pravidelných porád a seminárov organizovaných zriaďovateľom,
- úzko spolupracovať s poslancami PSK za región Vranov pri tvorbe stratégie napredovania školy a tieto konzultovať so zriaďovateľom,
- pružne reagovať na podnety a úlohy ukladané zriaďovateľom.

2. Vzťah vedenia školy k zamestnancom

- neustále dbať o zvyšovanie právneho vedomia zamestnancov zabezpečením toku informácií počas porád, či metodických dní,
- na pravidelných poradách úsekov i pedagogických radách informovať zamestnancov o aktuálnom dianí v škole i v regióne Vranova,
- zabezpečiť transparentné odmeňovanie všetkých zamestnancov v súlade so mzdovým poriadkom SOŠ,
- podnecovať zamestnancov ku všetkým formám vzdelávania v odbornej i pedagogickej sfére,
- pre všetkých zamestnancov vytvárať podmienky na regeneráciu pracovných síl a relaxáciu

3. Vzťah vedenia školy k žiakom

- naďalej spolupracovať so študentskou radou pri vytváraní optimálneho prostredia na vzdelávaciu i výchovnú činnosť,
- umožniť žiakom zapájať sa do záujmového vzdelávania. V školskom roku 2015 – 2016 je touto formou zriadených 18 záujmových krúžkov, do ktorých odovzdalo svoje vzdelávacie poukazy 289 žiakov,
- umožniť žiakom školy prístup do posilňovne a telocvične aj v čase mimo vyučovania,
- v spolupráci so študentskou radou obnoviť vydávanie školského časopisu,
- naďalej umožniť žiakom školy prístup k internetu aj mimo vyučovania, zabezpečiť na tieto účely poradenský servis zo strany vyučujúcich.

4. Vzťah vedenia školy k rodičom žiakov

- naďalej úzko spolupracovať s rodičovskou radou pri riešení aktuálnych úloh vo výchovnovzdelávacom procese,
- zapájať rodičov do organizovania rôznych školských podujatí, napr. Deň otvorených dverí,
- umožniť rodičom navštevovanie telocvične a posilňovne v popoludňajších hodinách,
- umožniť rodičom prístup k výpočtovej technike a internetu v čase mimo vyučovania,
- v spolupráci s rodičovskou radou sa usilovať o zvýšenie účasti rodičov na zasadnutiach triednych rodičovských aktívov

5. Vzťah vedenia školy k verejnosti

- Priebežne aktualizovať web stránku školy,
- pravidelne informovať verejnosť o dianí v škole, jej úspechoch prostredníctvom internetu, regionálnej tlače a regionálnej televízie,
- aktívne sa podieľať na organizovaní podujatí v meste Vranov zabezpečením služieb, alebo kultúrnym programom,
- v meste Vranov organizovať výstavy s cieľom priblížiť občanom praktickými ukázkami prípravu žiakov na svoje povolania,
- neustále skvalitňovať služby verejnosti vo všetkých pracoviskách praktického vyučovania,
- pokračovať v tradícii Dňa otvorených dverí s cieľom oboznámiť žiakov končiacich ročníkov a ich rodičov o možnostiach štúdia na škole.

Ing. Lubomír Tóth

Vranov nad Topľou 13. 4. 2016